

Sygn. akt XV Ca 833/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 sierpnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział XV Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: Michał Wysocki

po rozpoznaniu w dniu 14 sierpnia 2015 roku w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł.

przeciwko (...) Szpitalowi (...)z Zakładem (...)Zakład (...)z siedzibą w P.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powoda

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu

z dnia 12 lutego 2015 roku

sygn. akt V C 963/14

1. oddała apelację,
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 90zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

/-/ M. Wysocki

Sygn. akt XV Ca 833/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 lutego 2015r. (sygn. V C 963/14) Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, w sprawie z powództwa (...) SA w Ł. przeciwko (...) Szpitalowi (...) z Zakładem (...) (...)w P., o zapłatę, oddalił powództwo w całości (pkt 1), a także zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 197zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego (pkt 2).

Wydając powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 2 kwietnia 2013r. (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. zawarł z powodem (...) SA z siedzibą w Ł., umowę o współpracy w zakresie obsługi monitoringu wierzytelności i udzielania poręczeń. Przedmiotową umową powód poręczył zobowiązania zakładów opieki zdrowotnej wymienionych w załączniku do umowy powstałe w wykonaniu łączących (...) sp. z o.o. z tymi zakładami umów do kwoty 1.171.209,57zł. Powód oświadczył, że na warunkach niniejszej umowy poręcza istniejące i niewymagalne zobowiązania zakładów wymienionych w załączniku nr 1 do umowy oraz przyszłe zobowiązania tych zakładów

W § 3 pkt 3 strony ustaliły, że w zakresie spłaconego zobowiązania powodowa spółka staje się wierzycielem zakładu z prawem do naliczania dalszych odsetek za opóźnienie od dnia wezwania zakładu do spłaty zobowiązania względem spółki.

W załączniku nr 1 do umowy ustalono, iż wspomniane poręczenie obejmuje m.in. wierzytelności (...) sp. z o.o. wobec pozwanego (...) Szpitala (...)z Zakładem (...). (...)Zakład (...)z siedzibą w P..

Aneksem nr 1 z dnia 2 maja 2013r. zwiększono limit poręczenia do kwoty 1.965.849,57zł. Aneksem nr 2 z dnia 19 lipca 2013r. zwiększono limit poręczenia do kwoty 3.733.399,17zł. Aneksem nr 3 z dnia 5 września 2013r. zwiększono limit poręczenia do kwoty 4.356.937,17zł. Aneksem nr 4 z dnia 3 października 2013r. zwiększono limit poręczenia do kwoty 4.567.287,17zł.

W dniu 15 kwietnia 2013r. pozwany zawarł z (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. umowę dostawy nr (...), na podstawie której (...) sp. z o.o. zobowiązał się do dostawy na rzecz pozwanego stymulatorów serca wraz z wyposażeniem oraz (...) z wyposażeniem, a pozwany zobowiązał się do zapłaty, która miała nastąpić po dostarczeniu każdej partii towaru, na podstawie faktury wystawionej przez dostawcę, na konto, nie później niż w ciągu 30 dni licząc od daty doręczenia faktury.

Na podstawie powyższej umowy (...) sp. z o.o. wystawił na rzecz pozwanego faktury VAT nr (...) na kwotę 17.388zł w dniu 11 lipca 2013r. z terminem płatności na dzień 10 sierpnia 2013r. i nr (...) w dniu 30 lipca 2013r. na kwotę 17.388zł z terminem płatności na dzień 29 sierpnia 2013r.

Pismem z dnia 5 sierpnia 2013r. powód przypomniał pozwanemu o terminie płatności powyższych faktur.

W dniu 27 sierpnia 2013r. powód dokonał wpłaty na rzecz (...) sp. z o.o. kwoty 17.040,24zł. W tytule przelewu wpisano „umowa poręczenia z monitoringiem z dnia 2 kwietnia 2013r.”.

Pismem z dnia 27 sierpnia 2013r. powód poinformował pozwanego, iż w dniu 27 sierpnia 2013r. spłacił zobowiązania pozwanego wobec (...) sp. z o.o. z tytułu faktury nr (...) w kwocie 17.388zł, zgodnie z umową z dnia 2 kwietnia 2013r. o współpracy w zakresie obsługi monitoringu wierzytelności i udzielania poręczeń, wstępując tym samym w prawa wierzyciela. Jednocześnie powód wezwał pozwanego do kierowania dalszych wpłat w zakresie wierzytelności objętych zestawieniem na konto powoda. Powód naliczył też odsetki w wysokości 105,28zł.

Jednocześnie (...) sp. z o.o. w W. skierowała do pozwanego pismo z informacją o spłacie przez powoda zobowiązań z tytułu faktury nr (...) na kwotę 17.388zł wraz z odsetkami w wysokości 105,28zł.

W dniu 9 września 2013r. powód dokonał wpłaty na rzecz (...) sp. z o.o. kwoty 17.040,24zł. W tytule przelewu wpisano „umowa poręczenia z monitoringiem z dnia 2 kwietnia 2013r.”.

Pismem z dnia 9 września 2013r. powód poinformował pozwanego, iż w dniu 9 września 2013r. spłacił zobowiązania pozwanego wobec (...) sp. z o.o. z tytułu faktury nr (...) w kwocie 17.388zł, zgodnie z umową z dnia 2 kwietnia 2013r. o współpracy w zakresie obsługi monitoringu wierzytelności i udzielania poręczeń, wstępując tym samym w prawa wierzyciela. Jednocześnie powód wezwał pozwanego do kierowania dalszych wpłat w zakresie wierzytelności objętych zestawieniem na konto powoda. Powód naliczył też odsetki w wysokości 68,12zł.

Jednocześnie (...) sp. z o.o. w W. skierowała do pozwanego pismo z informacją o spłacie przez powoda zobowiązań z tytułu faktury nr (...) na kwotę 17.388zł wraz z odsetkami w wysokości 68,12zł.

W dniu 17 października 2013r. pozwany (...) Szpital (...)z Zakładem (...) (...)Zakład(...)z siedzibą w P. dokonał przelewu kwoty łącznie 34.776zł na rzecz (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. z tytułu faktur nr (...).

W dniu 31 października 2013r. powód wystawił na rzecz pozwanego noty odsetkowe (...) (...) 2013-08-27 na kwotę 204,37zł oraz (...) (...) 2013-09-09 na kwotę 303,45zł.

Pismem z dnia 2 stycznia 2014r. powód wezwał pozwanego do zapłaty należności wynikających między innymi z not odsetkowych z dnia 31 października 2013r., w terminie do dnia 17 stycznia 2014r.

W dniu 10 lutego 2014r. powód wystawił wyliczenie salda należności pozwanego na dzień 20 stycznia 2014r., z którego wynika kwota 507,82zł.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił w oparciu o zgromadzone w sprawie dokumenty prywatne.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego, Sąd Rejonowy dokonał następujących rozważań prawnych:

Na wstępie Sąd I instancji wskazał, że powód domagał się zasądzenia od pozwanego łącznie kwoty 507,82zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty, swoje roszczenie wywodząc z faktu zawarcia w dniu 2 kwietnia 2013r. z (...) sp. z o.o. w W. umowy o współpracy w zakresie obsługi wierzytelności i udzielania poręczeń, w oparciu o którą, powód - jak twierdzi - poręczył zarówno istniejące i niewymagalne jak i przyszłe zobowiązania szpitali wymienionych w załączniku do wspomnianej umowy w tym również zobowiązania pozwanego – (...)Szpitala (...)z Zakładem (...). (...)Zakład(...)z siedzibą w P..

W sprawie bezspornym było, że w dniu 15 kwietnia 2013r. pozwany zawarł z (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. umowę dostawy nr (...), na podstawie której (...) sp. z o.o. zobowiązał się do dostawy na rzecz pozwanego stymulatorów serca wraz z wyposażeniem oraz (...) z wyposażeniem, a pozwany zobowiązał się do zapłaty, która miała nastąpić po dostarczeniu każdej partii towaru, na podstawie faktury wystawionej przez dostawcę, na konto, nie później niż w ciągu 30 dni licząc od daty doręczenia faktury.

Powód podnosił, iż dokonał spłaty zobowiązań pozwanego z tytułu faktur nr (...), w konsekwencji czego na zasadzie art. 518 kc wstąpił w prawa zaspokojonego wierzyciela w związku z czym pozostaje uprawniony do żądania odsetek dochodzonych w niniejszym postępowaniu.

Stosownie do treści art. 878 § 1 kc można poręczyć dług przyszły do wysokości z góry oznaczonej. Celem przepisu art. 878 § 1 kc w zakresie ścisłego oznaczenia górnej granicy odpowiedzialności poręczyciela jest jego ochrona przed nadmiernym ryzykiem. Jeżeli poręczyciel odpowiada za dług przyszły do wysokości z góry oznaczonej to kwota ta obejmuje również należności uboczne (odsetki, koszty itp.), ale tylko w granicach ustalonego pułapu odpowiedzialności. Poręczenie za cudzy dług jest bowiem czynnością prawną, która zgodnie z treścią art. 876 kc rodzi po stronie poręczyciela powinność spełnienia określonego świadczenia tylko w razie gdy nie spełni go osoba trzecia (dłużnik główny). Istotą poręczenia jest zatem inaczej niż w typowych stosunkach zobowiązaniowych, nie tylko sama powinność świadczenia, lecz gwarancja, że poręczyciel wykona zobowiązanie, gdyby dłużnik go nie wykonał. Stronami umowy poręczenia jest wierzyciel i poręczyciel, a nie dłużnik (art. 886 kc). Do skuteczności poręczenia nie jest wymagana zgoda czy choćby wiedza dłużnika. Konsekwencją spełnienia świadczenia przez poręczyciela jest wstąpienie poręczyciela w miejsce zaspokojonego wierzyciela. Do nabycia wierzytelności w takim przypadku dochodzi z mocy samego prawa. Stosownie do treści art. 518 § 1 pkt 1 kc osoba trzecia, która spłaca wierzyciela, nabywa spłaconą wierzytelność do wysokości dokonanej zapłaty, jeżeli płaci cudzy dług, za który jest odpowiedzialna osobiście albo pewnymi przedmiotami majątkowymi.

Pozwany podnosił w toku procesu, iż zawarcie umowy o współpracy w zakresie obsługi wierzytelności i udzielania poręczeń z dnia 2 kwietnia 2013r., na którą powoływał się powód w toku procesu miało na celu zmianę wierzyciela w czym upatrywał nieważności tej umowy. Stosownie bowiem do treści art. 54 ust. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011r. o działalności leczniczej, znajdującej zastosowanie w analizowanym stanie faktycznym czynność prawna mająca na celu zmianę wierzyciela samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej może nastąpić po wyrażeniu zgody przez podmiot tworzący. Podmiot tworzący wydaje zgodę albo odmawia jej wydania, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia ciągłości udzielania świadczeń zdrowotnych oraz w oparciu o analizę sytuacji finansowej i wynik finansowy samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej za rok poprzedni. Zgodę wydaje się po zasięgnięciu

opinii kierownika samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej. Zgodnie z treścią art. 54 ust. 6 w/w ustawy czynność prawna dokonana z naruszeniem ust. 5 jest nieważna. Powyższe uregulowanie obowiązuje od 1 lipca 2011r. Odpowiednikiem wyżej wymienionego przepisu był wcześniej art. 53 ust. 6 i 7 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991r. o zakładach opieki zdrowotnej.

Nie budzi wątpliwości, że wprowadzenie regulacji z art. 54 ust 5 i 6 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011r. o działalności leczniczej nastąpiło w związku z występującymi na rynku usług medycznych transakcjami zbywania wierzycelności wobec publicznych placówek leczniczych podmiotom trzecim. Celem regulacji było objęcie tego rodzaju transakcji kontrolą podmiotu tworzącego daną jednostkę. Dyspozycją przepisu objęta jest czynność prawna mająca na celu zmianę wierzyciela samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej. Ustawodawca nie zdecydował się wskazać konkretnego wykazu czynności prawnych, nie zdefiniował również pojęcia „czynności prawnych mających na celu zmianę wierzyciela”. W ocenie Sądu Rejonowego treść przepisu nie daje podstaw do ograniczenia zakresu zastosowania powyższego przepisu wyłącznie do tych czynności prawnych, których istotą jest zamiar bezpośredni istniejący w chwili dokonywania czynności, z wyłączeniem tych czynności, których dalszym, ale nie bezpośrednim skutkiem może być zmiana wierzyciela. Zdaniem Sądu analizowane uregulowanie zawarte w ustawie o działalności leczniczej ma na celu ograniczenie swobody wierzycieli zakładów opieki zdrowotnej w dokonywaniu jakichkolwiek czynności prawnych mających na celu zmianę wierzyciela, nawet jeśli taki skutek nie wynika wprost z treści czynności prawnej. W ocenie Sądu Rejonowego, jeżeli z okoliczności sprawy wynika, iż umowa ma na celu zmianę wierzyciela zakładu opieki zdrowotnej, umowa ta podlega regulacji zawartej art. 54 w/w ustawy.

Co istotne, z treści umowy z dnia 2 kwietnia 2013 roku zawartej przez powoda z wierzycielem pozwanego wynika, że strony z góry ustaliły, że w zakresie spłaconego przez poręczyciela zobowiązania powód staje się wierzycielem pozwanego z prawem do naliczania dalszych odsetek za opóźnienie od dnia wezwania do spłaty zobowiązania (§ 3 pkt 3 umowy). Zdaniem Sądu zarówno sama treść umowy poręczenia (umowy o współpracy w zakresie obsługi wierzycelności i udzielania poręczeń z dnia 2 kwietnia 2013r.) jak i fakt zawarcia tej umowy przez spółkę, która jak wynika z załączonych do pozwu dokumentów nabywała w ramach prowadzonej działalności wierzycelności od różnych szpitali i która w ramach umów o współpracy poręczyła istniejące i niewymagalne, jak też przyszłe zobowiązania szpitali wymienionych w załączniku do wyżej wymienionej umowy (a zatem nie tylko pozwanego) w zakresie kwoty głównej do górnej granicy określonej w umowie, daje podstawy do uznania, że celem zawarcia umów poręczenia było doprowadzenie do zmiany wierzyciela zakładu opieki zdrowotnej.

Stosownie do treści art. 53 kc czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba, że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy.

W ocenie Sądu I instancji umowę z dnia 2 kwietnia 2013r. zawartą pomiędzy powodem a (...) sp. z o.o. należy traktować, jako umowę mającą na celu zmianę wierzyciela w rozumieniu powołanej wyżej ustawy i w konsekwencji braku zgody wymaganej przez art. 54 ust. 5 dla jej zawarcia uznać ją za nieważną z mocy samego prawa (ust. 6). W konsekwencji powyższego należało uznać, iż powód nie wstąpił z mocy prawa w miejsce wierzyciela stosownie do treści art. 518 kc, i wbrew jego twierdzeniom nie doszło do zmiany wierzyciela. Powód nie ma zatem legitymacji czynnej do występowania z powództwem w niniejszej sprawie.

Podkreślić również należy, iż do zawarcia umowy z dnia 2 kwietnia 2013r. doszło wbrew woli pozwanego. Pozwanego nie poinformowano o treści umowy poręczenia, a jedynie o dokonanej już przez powoda spłacie zadłużenia z tytułu faktur nr (...), jednak pozwany konsekwentnie nie uznawał powoda za swojego wierzyciela, a spłatę zobowiązań kontynuował na rzecz (...) sp. z o.o. w W..

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Rejonowy oddalił powództwo w całości.

O kosztach postępowania Sąd ten orzekł w oparciu o art. 98 § 1 kpc zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu zasądzając od powoda, jako przegrywającego niniejszą sprawę w całości na rzecz pozwanego kwotę 197zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Na koszty poniesione przez pozwanego złożyły się koszty zastępstwa procesowego

w kwocie 180zł (§ 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu - Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.) oraz koszt opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17zł. Na uwzględnienie nie zasługiwał wniosek pełnomocnika pozwanego o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 360zł oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa procesowego oraz substytucyjnego w kwocie 34zł.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód (...) SA w Ł., który zaskarżył go w całości. Sądowi I instancji apelujący zarzucił:

1. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 58 § 1 kc w związku z art. 54 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011r. o działalności leczniczej, poprzez zastosowanie wskazanych przepisów w sytuacji gdy zawarta przez stronę powodową umowa nie stanowi czynności prawnej mającej na celu zmianę wierzyciela, o której mowa w art. 54 ust. 5 w/w ustawy i jako taka dla swej ważności nie wymagała uzyskania przez strony tejże czynności zgody organu założycielskiego;

2. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 405 kc poprzez jego niezastosowanie w sytuacji gdy stan faktyczny niniejszej sprawy wypełniał hipotezę oraz dyspozycję wskazanej normy prawnej oraz obligował Sąd I instancji do zasądzenia dochodzonego roszczenia z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia, który to przepis stanowił alternatywną podstawę prawną do zasądzenia dochodzonej pozewem kwoty pieniężnej;

3. naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 § 1 kpc poprzez ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego w sposób pobieżny i sprzeczny z zasadami logicznego rozumowania;

4. naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na wynik sprawy, tj. art. 328 § 2 kpc poprzez niewykazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia oraz przyczyn wydania rozstrzygnięcia oddalającego powództwo.

Z uwagi na powyższe zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 507,82zł wraz z ustawowymi odsetkami za okres od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty; zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych; a nadto o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu za II instancję wg norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację powoda pozwany wniósł o jej oddalenie w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym w wysokości sześciokrotności stawki minimalnej.

Sąd Okręgowy zważył co następuje (art. 505¹³ § 2 kpc):

W pierwszej kolejności odnieść należy się do zarzutów naruszenia przepisów postępowania przez Sąd I instancji. Apelujący zarzucając naruszenie art. 233 § 1 kpc w zasadzie w żaden sposób nie wyjaśnił na czym jego zdaniem miał polegać błąd w postaci pobieżnej i sprzecznej z zasadami logicznego rozumowania oceny zgromadzonego materiału dowodowego, a tym samym nie sposób uznać, że zarzut ten został skutecznie postawiony. W uzasadnieniu apelacji powód stwierdził, że Sąd nie przeprowadził właściwie postępowania dowodowego, gdyż nie przesłuchał żadnej osoby za strony umowy z dnia 2 kwietnia 2013r., jednak podkreślić należy, że żadna ze stron postępowania nie złożyła stosownego wniosku dowodowego w tym przedmiocie, a Sąd Rejonowy nie miał w tym zakresie obowiązku działania z urzędu, tym bardziej, że treść i charakter w/w umowy nie budziły żadnych wątpliwości.

Za chybiony uznać należy również zarzut naruszenia art. 328 § 2 kpc. Po pierwsze, uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia spełnia wszystkie wymogi określone tymże przepisem, w szczególności poddaje się ono kontroli

instancyjnej. Po drugie, apelujący w żaden sposób nie wskazał, na czym jego zdaniem miałyby polegać naruszenie w/w przepisu.

Zdaniem Sądu Okręgowego, bezzasadne okazały się również zarzuty co do naruszenia przepisów prawa materialnego. Stwierdzić należy, że Sąd I instancji prawidłowo uznał, że umowa poręczenia z dnia 2 kwietnia 2013r., zawarta pomiędzy powodem, a kontrahentem (dostawcą) pozwanego, na mocy której powód miał wstąpić w prawa zaspokojonego wierzyciela, jest nieważna z mocy prawa i jako taka nie może być podstawą żądania zapłaty w niniejszej sprawie. W tym zakresie Sąd II instancji w pełni podziela rozważania Sądu I instancji i czyni je podstawą swojego rozstrzygnięcia. Nie ma racji powód twierdząc, że w niniejszej sprawie doszło do naruszenia art. 58 § 1 kc w związku z art. 54 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011r. o działalności leczniczej, poprzez ich zastosowanie, gdyż umowa zawarta przez stronę powodową nie stanowi czynności prawnej mającej na celu zmianę wierzyciela, o której mowa w art. 54 ust. 5 w/w ustawy i jako taka dla swej ważności nie wymagała uzyskania przez strony tejże czynności zgody organu założycielskiego. Sąd Okręgowy podziela stanowisko, zgodnie z którym w stanie prawnym obowiązującym od dnia 22 grudnia 2012r. istnieją podstawy do uznania za nieważną umowę poręczenia obejmującą należności kontrahentów wobec zakładu opieki zdrowotnej, czyli dłużnika głównego w rozumieniu art. 876 kc. Nie można zakładać, że w art. 54 ust. 5 u.d.l. doszło do wyczerpującego określenia katalogu typowych czynności prawnych, których musi dotyczyć zgoda organu założycielskiego. Zamierzeniem ustawodawcy było wskazanie ogólnie na takie czynności prawne z punktu widzenia ich celu jurydycznego, przewidywanego przez strony czynności, niezależnie od ich dogmatyczno-prawnej konstrukcji oraz typowej dla nich funkcji. Innymi słowy, chodziło o eliminowanie takich sytuacji, w których w wyniku określonej czynności prawnej pojawi się nowy wierzyciel zakładu opieki zdrowotnej, dochodzący należności wynikającej z pierwotnie zawartej umowy. Krąg czynności prawnych określony w w/w przepisie nie może zatem ograniczać się np. do samej cesji, w tym cesji powierniczej, faktoringu, subrogacji umownej lub indosu wekslowego. Nie można kwestionować tego, że u podstaw udzielenia poręczenia leży przede wszystkim stworzenie stanu zabezpieczenia, niemniej poręczenie przedsiębiorcy działającego na tzw. rynku wierzycielności udzielone zostało przede wszystkim w interesie ekonomicznym poręczyciela, zmierzającego do uzyskania prawnego statusu wierzyciela wobec zakładu opieki zdrowotnej na podstawie przepisów o subrogacji. Zasadniczy, typowy cel poręczenia w postaci stworzenia stanu zabezpieczenia dla wierzyciela zakładu opieki zdrowotnej schodzi tu na plan dalszy. W konsekwencji należy stwierdzić, że poręczenie udzielone za zobowiązania zakładu opieki zdrowotnej bez wymaganej zgody organu założycielskiego tego zakładu (art. 54 art. 5 u.d.l.) jest nieważne, gdyż może należeć do "czynności prawnych mających na celu zmianę wierzyciela" w rozumieniu tego przepisu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2014r., sygn. I CSK 428/13, publ. OSNC 2015/4/53). Stanowisko to zostało potwierdzone, w analogicznym stanie faktycznym jak w rozpoznawanej sprawie, przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 stycznia 2015r. (sygn. V CSK 111/14, publ. LEX nr 1622337). Odnosząc się do zarzutów powoda stwierdzić zatem należy, że zawarta z wierzycielem pozwanego umowa poręczenia miała na celu zmianę wierzyciela w rozumieniu art. 54 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej i wymagała zgody podmiotu założycielskiego. Zmiana taka nastąpiła, oczywiście, w wyniku zaktualizowania się skutków prawnych subrogacji (art. 518 § 1 kc), lecz strony umowy poręczenia przewidywały i oczekiwały wystąpienia tych skutków po wykonaniu przez stronę powodową obowiązku poręczycielskiego, o czym świadczy treść umowy łączącej wierzyciela pozwanego i powoda. W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że nie jest możliwe wyłączenie z treści umowy poręczenia przyszłej subrogacji poręczenia, gdyż w przeciwnym razie umowa nazwana przez strony „poręczeniem” nie miałaby cech umowy przewidzianej w art. 876 kc. Takie stanowisko zajęł również Sąd Okręgowy w P. w uzasadnieniu wyroku z dnia 9 czerwca 2015r. w sprawie XV Ca (...).

W ocenie Sądu Okręgowego, w okolicznościach niniejszej sprawy brak było również podstaw do uwzględnienia zarzutu naruszenia art. 405 kc i zasądzenia na rzecz powoda dochodzonej należności w oparciu o przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu. Wskazać należy, że Sąd był związany wskazaną przez powoda podstawą faktyczną roszczenia (art. 321 § 1 kpc), która nie została zmieniona w toku procesu. Powód konsekwentnie twierdził, że wywodzi swoje roszczenie z umowy poręczenia i wstąpienia w miejsce zaspokojonego wierzyciela (art. 876 kc i art. 518 § 1 pkt 1 kc), o czym świadczy m.in. fakt, że sprawa niniejsza była rozpoznawana według przepisów o postępowaniu uproszczonym, w którym dopuszcza się dochodzenie jedynie należności wynikających z umów (art. 505¹ kpc). Powód w żadnym razie nie wywodził, że spełnił świadczenie nie będąc do tego zobowiązanym, a pozwany uzyskał wzbogacenie. Zarzut ten pojawił

się dopiero na etapie postępowania apelacyjnego, przy czym wskazać należy, że powód nie naprowadził żadnych okoliczności, które pozwalałyby na uwzględnienie powództwa na tej podstawie prawnej.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 kpc, apelację powoda oddalił w całości jako bezzasadną (pkt 1 wyroku).

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd II instancji orzekł na podstawie art. 98 kpc w związku z § 2, 6 pkt 2 i § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 2013r. poz. 461 t.j.). Powód przegrał sprawę w całości w związku z tym Sąd II instancji zasądził od niego na rzecz pozwanego kwotę 90zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym. Sąd nie znalazł żadnych podstaw do podwyższenia wynagrodzenia pełnomocnika pozwanego ponad stawkę minimalną, w szczególności mając na uwadze stopień skomplikowania sprawy, a także ograniczenie się nakładu pracy pełnomocnika w tym postępowaniu do sformułowania odpowiedzi na apelację.

SSO M. Wysocki